

Persmededeling Hilde Crevits

Viceminister-president van de Vlaamse Regering & Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw

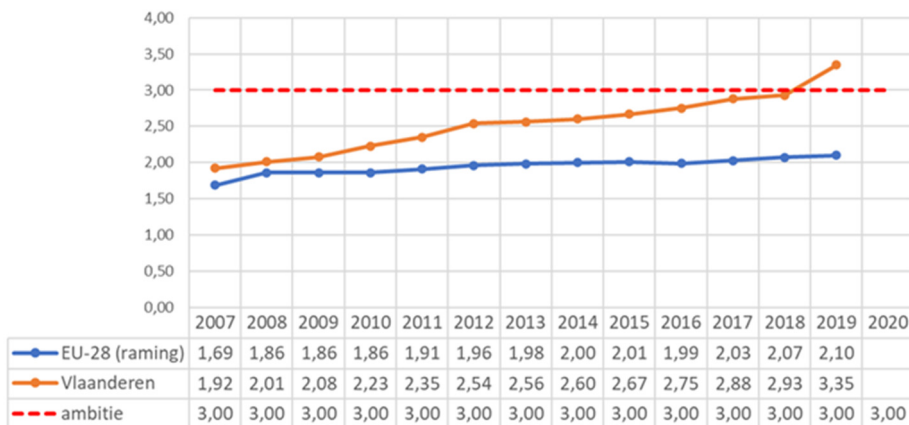
Vlaanderen doorbreekt 3%-norm voor O&O-bestedingen

Voor het eerst doorbreekt Vlaanderen de norm van 3% van het bbp aan onderzoek en ontwikkeling. Alle bedrijven, overheden en kennisinstellingen in Vlaanderen hebben in 2019 samen 3,35% van het bbp geïnvesteerd in onderzoek en ontwikkeling. Daarmee zit Vlaanderen ver boven het Europees gemiddelde en staan we na Zweden op plaats 2 in Europa. Zo laten we landen als Oostenrijk en Duitsland achter ons.

“Voor het eerst spenderen we in Vlaanderen meer dan 3% van het bbp. Dat is een belangrijke mijlpaal. De komende jaren zal innovatie nog belangrijker worden, zeker in het kader van de relance en de uitdagingen rond duurzaamheid en zorg. Er komt deze legislatuur nog 250 miljoen euro bij voor onderzoek & ontwikkeling en daarbovenop nog eens 195 miljoen euro extra voor onderzoeksinfrastructuur, naast de relancemiddelen. Daarmee willen we ook de komende jaren boven die 3% blijven.” – Hilde Crevits

In maart 2003 werd het Innovatiepact afgesloten, een overeenkomst om minstens 3% van het bruto binnenlands product van Vlaanderen te spenderen aan Onderzoek & Ontwikkeling. Op 20 januari 2009 werd dat engagement herbevestigd in het Pact 2020.

De cijfers van 2019 tonen nu dat Vlaanderen die 3% norm ruimschoots heeft doorbroken. Volgens ECOOM, de instantie die de bestedingen aan onderzoek & ontwikkeling in Vlaanderen opvolgt, bereikten we in 2019 een besteding van 3,35% van het bbp of ongeveer 9,35 miljard euro. Daarmee doorbreken we niet alleen die 3% norm, maar stoot Vlaanderen ook onmiddellijk door naar de 2de plaats in Europa. Enkel Zweden doet met 3,4% nog beter. Vlaanderen doet hierbij zelfs beter dan de VS.

Ruim 59.000 mensen werkzaam in O&O

Naast de investeringen in O&O zien we ook het aantal werkenden in onderzoeksactiviteiten in Vlaanderen stijgen. In 2018 ging het om ruim 54.000 voltijdse werknemers. Een jaar later, in 2019, gaat het al om 59.283 werknemers, een stijging van 9%.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totale bedrijvensector ⁶	21,954	21,568	22,621	23,255	24,026	26,134	27,599	29,286	31,694	34,179	38,386
Bedrijven	21,530	21,116	22,160	22,652	23,397	25,389	26,866	28,725	31,131	33,614	37,813
Collectieve Centra voor bedrijven	424	452	461	603	629	745	733	561	563	564	573
Publieke Onderzoekscentra	3,196	3,262	3,365	3,722	3,832	4,141	4,212	4,486	4,767	5,149	5,372
Instellingen zonder winstoogmerk	153	167	172	120	131	241	252	269	280	279	302
Hoger Onderwijs (gemeenschap)	13,794	14,499	14,749	14,966	15,358	15,821	16,022	16,127	16,312	16,732	17,325
Hoger Onderwijs (gewest)	12,205	12,881	13,149	13,408	13,817	14,299	14,454	13,917	14,107	14,711	15,223
TOTAAL (gemeenschap)	39,098	39,496	40,907	42,063	43,347	46,337	48,085	50,168	53,052	56,338	61,385
TOTAAL (gewestbenadering)	37,508	37,878	39,307	40,505	41,806	44,815	46,517	47,959	50,847	54,318	59,283

Bron: Eigen berekeningen in coördinatie met Commissie Federale Samenwerking, CFS/STAT

[1]

De verhouding tussen private investeringen en investeringen door de overheid blijft ongeveer gelijk, het privaat aandeel stijgt. Zo wordt 76% van het onderzoek privaat gefinancierd en 24% via de overheid. Concreet betekent dit dat in 2019 de private sector instaat voor 2,55% van het bbp in O&O en de overheid instaat voor 0,80% van het bbp. De stijging van de O&O-uitgaven bij de ondernemingen is toe te schrijven aan vier factoren. Er is een toename van verschillende fiscale maatregelen waardoor het voor ondernemingen interessanter is om te investeren in O&O. Bedrijven stappen volop op de trein van de toenemende digitalisering en investeringen in digitale innovaties. Tot slot is er een sterke toename van O&O-uitgaven bij de biofarmaceutische ondernemingen en groei van klinisch onderzoek.

Wat het aandeel van de overheid betreft, dat gaat enkel om directe subsidies, de fiscale voordelen (zoals hierboven beschreven) worden niet meegerekend. Sinds 2011 is het aandeel van overheid gestegen van 0,58% naar 0,80%. De komende jaren zullen de bestedingen van de overheid verder stijgen onder meer dankzij de grote investeringen in het kader van de relance.

Vlaamse O&O steunkanalen en verdere investeringen

Vanuit de Vlaamse overheid gaat de belangrijkste O&O-steun naar (cijfers 2020):

- de Vlaamse universiteiten, via de werkingsuitkeringen (€250 miljoen), de Bijzondere Onderzoeksfondsen (€221 miljoen) en de Industriële onderzoeksfondsen (€57 miljoen)
- het Fonds Wetenschappelijk onderzoek (€368 miljoen)
- de Vlaamse Hogescholen (€30 miljoen)
- de strategische onderzoekscentra imec, VIB, VITO en Flanders Make (€250 miljoen)
- de VLAIO O&O-steun naar bedrijven (€130 miljoen)
- de VLAIO O&O-steun voor de clusters (€95 miljoen)

In de volgende jaren zal langs deze kanalen verder geïnvesteerd worden in het Vlaamse O&O-weefsel. Bovenop deze structurele financiering zal er de volgende jaren eenmalig nog een half miljard euro bijkomend geïnvesteerd worden via het Vlaams relanceplan Vlaamse Veerkracht in onder meer onderzoek en ontwikkeling in gezondheidszorg, digitalisering en duurzaamheid. Zo wil Vlaanderen haar leiderschapspositie in O&O-investeringen behouden.

[1] Tabel uit onderzoek van ECOOM: totaal eigen O&O personeel in voltijdse equivalenten

Vlaams minister van Innovatie Hilde Crevits: “In 2008 haalden we in Vlaanderen net de 2% drempel voor investeringen in O&O, vandaag zitten we al een stuk boven de 3% norm. Dit toont aan dat we met succes de omslag maken naar een kennisgedreven economie. Met de verhoogde inspanningen de komende jaren willen we dat niveau behouden. We zijn hiermee absolute wereldtop.”

Bijlage: tabel met internationale vergelijking uit onderzoek van ECOOM

Regio	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Roemenië	0.44	0.46 ^(b)	0.50	0.49	0.39	0.38	0.49	0.48	0.50	0.50	0.48
Letland	0.45	0.61	0.69	0.66	0.61	0.69	0.62	0.44	0.51	0.64 ^(p)	0.64
Slovakije	0.47	0.61	0.66	0.80	0.82	0.88	1.16	0.79	0.89	0.84	0.83
Litouwen	0.83	0.78	0.90	0.89	0.95	1.03	1.04	0.84	0.90	0.94 ^(p)	0.99
Luxemburg	1.68	1.50	1.46 ^(b)	1.27	1.30	1.26	1.30	1.30	1.27 ^(e)	1.17 ^(p)	1.19
Ierland	^(e) 1.61	^(e) 1.59	^(e) 1.56	^(e) 1.56	^(e) 1.57	^(e) 1.52	^(e) 1.18	^(e) 1.17	^(e) 1.22	^(e) 1.17	^(e) 1.23
Spanje	1.36	1.36	1.33	1.30	1.28	1.24	1.22	1.19	1.21	1.24 ^(p)	1.25
Griekenland	^(e) 0.63	^(e) 0.60	0.68	0.71	0.82	0.84	0.97	1.01	1.15	1.21 ^(p)	1.27
Polen	0.66	0.72	0.75	0.88	0.88	0.94	1.00	0.96	1.03	1.21	1.32
Portugal	1.58	1.54	1.46	1.38	1.32	1.29	1.24	1.28	1.32	1.35	1.40
Italië	1.22	1.22	1.20	1.26	1.30 ^(e)	1.34	1.34 ^(b)	1.37	1.37	1.42 ^(p)	1.45
Hongarije	1.13	1.13	1.18	1.26	1.39	1.35	1.34	1.18	1.32 ^(b)	1.51	1.48
Estland	1.39	1.57	2.28	2.11	1.71	1.42	1.46	1.23	1.28	1.41 ^(p)	1.61
Verenigd Koninkrijk	^(e) 1.67	^(e) 1.64	1.65	^(e) 1.58	1.62	^(e) 1.64	1.65	^(e) 1.66	1.68	1.73 ^(p)	1.76
Tsjechië	1.29	1.33	1.54	1.77	1.88	1.96	1.92	1.67	1.77	1.90 ^(p)	1.94
Slovenië	1.81	2.05 ^(b)	2.41	2.56	2.56	2.37	2.20	2.01	1.87	1.95 ^(p)	2.04
EU (28 landen)	^(e) 1.86	^(e) 1.86	^(e) 1.91	^(e) 1.96	^(e) 1.98	^(e) 2.00	^(e) 2.01	^(e) 1.99	^(e) 2.03	^(e) 2.07	^(e) 2.10
Noorwegen	1.72	1.65	1.63	1.62	1.65	1.72	1.94	2.04	2.10	2.05	2.15
Nederland	1.67	1.70 ^(b)	1.88 ^(b)	1.92 ^(b)	2.16	2.17	2.15	2.15	2.18	2.14 ^(p)	2.16
Frankrijk	2.21	^(b) 2.18	2.19	2.23	2.24 ^(b)	2.28	2.27	2.22 ^(p)	2.20 ^(p)	2.20 ^(e)	2.19
China	^(b) 1.66	1.71	1.78	1.91	2.00	2.02	2.06	2.10	2.12	2.14	2.23
IJsland	2.60	.. ^(be)	2.40	.. ^(b)	1.69	1.94	2.18	2.11	2.08	2.01	2.35
Finland	3.73	3.71	3.62	3.40	3.27	3.15	2.87	2.72	2.73	2.75	2.79
Denemarken	3.06	2.92	2.94	2.98	2.97	2.91	3.05	3.09 ^(p)	3.03 ^(p)	3.02 ^(p)	2.96
Verenigde Staten	^(d) 2.81	^(d) 2.74	^(d) 2.77	^(d) 2.68	^(d) 2.71	^(d) 2.72	^(d) 2.72	^(d) 2.79	^(d) 2.85	^(d) 2.95	^(de) 3.07
België	2.00	2.06	2.17	2.28	2.33	2.37	2.43	2.52	2.67 ^(e)	2.67	3.17
Duitsland	2.74	2.73	2.81	2.88	2.84	2.88	2.93	2.94	3.05	3.12 ^(e)	3.18
Oostenrijk	2.60	^(e) 2.73	2.67 ^(e)	2.91	2.95 ^(e)	3.08	3.05 ^(e)	3.12	3.06 ^(p)	3.14 ^(p)	3.19
Zwitserland	..	..	..	3.08	..	..	3.26	..	3.18	..	..
Japan	3.23	3.14	3.24	3.21 ^(b)	3.31	3.40	3.28	3.16	3.21 ^(b)	3.28	3.24
Vlaams Gewest	2.08	2.23	2.35	2.54	2.56	2.60	2.67	2.75	2.88	2.93	3.35
Zweden	3.40 ^(e)	3.17	3.19 ^(e)	3.23 ^(e)	3.26 ^(e)	3.10 ^(v)	3.22 ^(e)	3.25 ^(v)	3.36 ^(e)	3.32 ^(e)	3.40

(b) : breuk in tijdsreeks; (d) : definitie verschilt; (e) : geschatte waarde; (p) : provsionele, voorlopige waarde; (v) : som van de delen telt niet op tot het totaal.

Bron: OECD, Main Science and Technology Indicators. Data gedownload op 28 mei 2021